

Vlaams
Parlement

stuk **838** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 7 december 2010 (2010-2011)

Ontwerp van decreet

houdende instemming met de overeenkomst tussen
de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie
en Barbados
inzake de wederzijdse bevordering
en bescherming van investeringen,
ondertekend in Brussel op 29 mei 2009

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet	13
Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen	17
Advies van de Raad van State	29
Ontwerp van decreet	33
Bijlage: Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investerings.....	37
– Nederlandse tekst	39
– Engelse tekst	53

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Betekenis van de overeenkomst

De Vlaamse Regering staat positief ten opzichte van het sluiten van internationale investeringsovereenkomsten. Die zijn immers erg belangrijk voor Vlaamse investeerders in het buitenland. Een Vlaamse investeerder zal meer geneigd zijn te investeren in landen als het politieke risico gedekt wordt door de Nationale Delcreditedienst (NDD). Voor de NDD is het bestaan van een bilaterale overeenkomst voor de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen een belangrijke factor bij de beoordeling van een verzekeringsaanvraag voor een geplande Vlaamse investering in het buitenland. De NDD kan dan immers een eventuele actie tegen of regres op de overheid van het gastland in geval van schade ondernemen. Hij kan alle investeringsvormen verzekeren.

Hoewel buitenlandse investeringen doorgaans al beschermd worden door nationale wetgevingen, biedt een bilateraal verdrag bijkomende waarborgen wegens de voorrang van het internationaal recht op het interne recht van een staat.

De bilaterale verdragen inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, die door de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (BLEU) gesloten worden, bevestigen onder meer het principe dat investeringen slechts kunnen onteigend of beperkt worden in het partnerland als daartoe geldige redenen bestaan en als er een passende, efficiënte vergoeding uitgekeerd wordt, dit wil zeggen een vergoeding die kan gerepatriëerd worden. Ook de risico's 'oorlog' en 'opstand' worden aangeraakt. De verdragen huldigen voorts de vrije transfer van de geïnvesteerde middelen en hun opbrengsten.

Tot slot is in de verdragen een arbitrageregeling opgenomen voor geschillen die tussen een Vlaamse investeerder en de lokale overheid zouden kunnen rijzen over de toepassing van de beginselen van het investeringsverdrag. In dit verband wordt verwezen naar de arbitrage van het ICSID (International Centre for Settlement of Investment Disputes – Internationaal Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen) of naar de regels van de UNCITRAL (United Nations Commission of International Trade Law – Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht). Ook werd een verwijzing naar de arbitrage van de particuliere geschillenbeslechtingorganen van de internationale Kamer van Koophandel in Parijs opgenomen in de investeringsovereenkomst.

Deze investeringsverdragen zijn in principe vooral zinvol in landen met een hoge politieke instabiliteit of risico.

De Vlaamse Regering hecht bijzonder belang aan een zo breed mogelijke toepassing van fundamentele arbeids- en milieunormen in de wereld. In alle BLEU-investeringsovereenkomsten ijvert de Vlaamse Regering voor de opname van een verwijzing naar de fundamentele arbeids- en milieunormen.

Door de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is de Europese Unie (EU) exclusief bevoegd voor het sluiten van investeringsovereenkomsten. De Europese Commissie, die het Gemeenschappelijk Handelsbeleid van de EU uitvoert en dus dergelijke investeringsovereenkomsten zal onderhandelen, deed op 7 juli 2010 een voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van overgangsregelingen voor bilaterale investeringsovereenkomsten tussen lidstaten en derde landen¹. Aangezien

¹COM(2010)344 definitief.

het Verdrag van Lissabon niet voorziet in een expliciete overgangsregeling die de status van de door de lidstaten gesloten overeenkomsten verduidelijkt, wordt met dit voorstel het voortbestaan van alle thans van kracht zijnde investeringsovereenkomsten tussen lidstaten en derde landen toegestaan. Hierdoor garandeert het voorstel uitdrukkelijk de rechtszekerheid met betrekking tot de voorwaarden waaronder investeerders werken. Deze benadering biedt de mogelijkheid geleidelijk een EU-investeringsbeleid te formuleren en uit te werken. De Commissie gaat tegen uiterlijk vijf jaar na de inwerkingtreding van de verordening alle bestaande bilaterale overeenkomsten toetsen op enkele voorgestelde criteria. Indien zij tot het besluit komt dat een overeenkomst niet conform is, kan zij de machtiging tot het voortbestaan van de overeenkomst intrekken en de lidstaat de opdracht geven om de overeenkomst te wijzigen of op te zeggen.

Het voorstel stelt tevens een kader en voorwaarden vast om lidstaten te machtigen onderhandelingen met derde landen aan te knopen met het oog op de wijziging van bestaande bilaterale investeringsovereenkomsten. Binnen dit kader kunnen lidstaten ook onder bepaalde voorwaarden gemachtigd worden tot het voeren van onderhandelingen over en het sluiten van nieuwe bilaterale investeringsovereenkomsten. De in het voorstel opgenomen procedure moet beschouwd worden als een uitzonderlijke overgangsmaatregel.

De Raad Buitenlandse Zaken benadrukte op 10 september 2010 dat er zo spoedig mogelijk een alomvattend en efficiënt kader moet komen voor investeringsovereenkomsten op EU-vlak. De Raad en het Europees Parlement bespreken en amenderen het voorstel van verordening, en zullen deze via de gewone wetgevingsprocedure aannemen.

De overeenkomst vormt een gemengd verdrag

Dergelijke internationale overeenkomsten ten gunste van de bevordering en de bescherming van investeringen in het buitenland zijn verdragen in de zin van het volkenrecht of het internationale publiek recht. Het zijn juridisch bindende en afdwingbare akten, onderschreven door volkenrechtelijke rechtspersonen, in casu drie onafhankelijke en soevereine staten en drie deelstaten met een grondwettelijk toegekende bevoegdheid om verdragen te sluiten. Die akten vormen de rechtsgrond voor rechten en verplichtingen in hoofde van die zes overheden en rechtstreeks in hoofde van investeerders op elkaars grondgebied. In overeenstemming met artikel 167, §3, van de Grondwet, worden alle verdragen gesloten door de daartoe bevoegde regeringen en aan hun parlementen ter instemming voorgelegd, vooraleer zij uitwerking kunnen hebben.

Het zogenaamde ‘gemengde’ karakter van de investeringsovereenkomsten werd op 4 mei 1994 vastgelegd in de Werkgroep Gemengde Verdragen (WGV), adviesorgaan van de Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB). De ICBB heeft die beslissing op 4 april 1995 bekrachtigd. Zowel de gewesten als de federale overheid worden namelijk in principe bevoegd geacht. De overeenkomsten worden gemengde verdragen genoemd wegens de gezamenlijke bevoegdheidsuitoefening op het federale en het gefedereerde niveau.

De gewesten zijn bevoegd voor het economische beleid, alsook voor het afzet- en uitvoerbeleid, overeenkomstig artikel 6, §1, VI, eerste lid, 1° en 3°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen (BWHI), zoals gewijzigd. De federale overheid blijft bevoegd voor de verzekering van invoer-, uitvoer- en investeringsrisico's (artikel 6, §1, VI, eerste lid, 3°, BWHI), het handelsrecht, het vennootschapsrecht en de regelgeving voor de vestiging van bedrijven met uitzondering van die in de toeristische sector (artikel 6, §1, VI, vijfde lid, 5° en 6°, BWHI).

Daarom bepaalt het eerste artikel van het ontwerp van decreet dat het een gewestaangelegenheid betreft.

Het tweede en laatste artikel van het ontwerp van decreet houdt in dat het Vlaams Parlement zijn goedkeuring verleent aan de voorliggende overeenkomst, zodat zij in werking kan treden na de instemming van al de betrokken parlementen en na de ratificatie door de federale overheid en door het partnerland.

2. Schets van het partnerland²

2.1. *Ligging en politieke gegevens*

Barbados is met 431 km² en 285.000 inwoners een klein eiland in het oostelijke deel van het Caribische gebied dat in 1966 onafhankelijk werd. Het maakt deel uit van het Britse Gemenebest. Barbados is één van de meest welvarende landen in de regio en een voorbeeld van een parlementaire democratie zonder bestuurlijke problemen.

2.2. *Mensenrechten*

De mensenrechten worden van oudsher gerespecteerd. Barbados is partij bij verschillende mensenrechtenverdragen zoals het Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van vrouwendiscriminatie en het Kinderrechtenverdrag. Andere verdragen zoals het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of mensonterende behandeling of bestraffing werden niet geratificeerd. Barbados heeft één van de laagste misdaadcijfers ter wereld. Illegale drugshandel blijft wel een ernstig probleem. Op de Corruption Perceptions Index (CPI) 2010 scoort Barbados met 7,8 op 10 en een 17de plaats beter is dan België.

2.3. *De economische situatie*

Barbados voert een liberaal economisch beleid. Sinds zijn onafhankelijkheid heeft het land een hele evolutie doorgemaakt. Aanvankelijk was het sterk afhankelijk van de suikerrieteelt, waarvan de oogst vooral naar de EU uitgevoerd werd tegen preferentiële tarieven onder het Verdrag van Lomé. De jongste jaren werd een diversificatie doorgevoerd waardoor de lichte industrie en vooral het toerisme aan belang gewonnen hebben. De toeristische sector zorgt voor 15% van het bruto binnenlands product (bbp) en de helft van de buitenlandse inkomsten. De regering heeft ook een grote bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van offshore financiële diensten. Barbados is een belangrijk zakencentrum en een knooppunt voor de creatieve industrieën zoals film, mode en muziek. De hoogtechnologische sector kent de jongste jaren een sterke expansie. Barbados heeft een aantal energiebronnen, en het kan hopen om ooit zelfbedruipend te zijn.

Structureel kent Barbados, zoals bijna alle landen uit de regio, het probleem dat het slechts over een kleine binnenlandse markt beschikt die nauwelijks toegankelijk is voor industrialisering. Daarnaast heeft het ook vaak te kampen met natuurrampen. De landbouwsector die vooral gericht is op suiker en rum, is sterk afhankelijk van de uitvoer, en bijgevolg van markt- en prijschommelingen en van preferentieregels. Voor Barbados zijn de onderhandelingen in de Wereldhandelsorganisatie (WTO) en het op 15 oktober 2008 ondertekende economische partnerschapsakkoord (EPA) tussen de EU en de CARIFORUM-staten, van groot belang. Barbados stelt zijn hoop eveneens op een ruimere regionale economische integratie.

² Voor het opstellen van dit overzicht werden verschillende bronnen geraadpleegd: publicaties van het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen, het federale Planbureau, het Barbados-European Community Country Strategy Paper and National Indicative Programme for the period 2008-2013 en UNCTAD.

Na een diepe recessie in 1990 konden sinds 1993 groeicijfers tussen 3% en 5% genoteerd worden, behalve in 2001 toen als gevolg van de aanslagen in de Verenigde Staten het toerisme fel terugliep. Verwacht wordt dat de groei zich de komende jaren zal doorzetten. De inflatie is thans onder controle, maar de werkloosheid is een groot probleem. De regering zet haar inspanningen voort om de werkloosheid te verminderen, buitenlandse directe investeringen aan te trekken en de resterende staatsbedrijven te privatiseren.

Met 655 inwoners per km² is Barbados overbevolkt en de bevolking neemt nog steeds toe. De opeenvolgende regeringen hebben steeds de nadruk gelegd op de sociale ontwikkeling van het land. Zij hebben een wetgevend en institutioneel kader geschapen om het sociale beleid uit te tekenen en uit te voeren. Barbados bekleedt de 42ste plaats op de Human Development Index 2010 van de Verenigde Naties (VN).

In december 2006 nam het Parlement het ‘National Strategic Plan of Barbados 2006-2025: Global Excellence, Barbadian Traditions’ aan. Dit plan is het resultaat van gesprekken met de privésector, de arbeidersbeweging en het maatschappelijke middenveld. Het beschrijft hoe Barbados wil uitgroeien tot een ontwikkelde maatschappij waarin voor-
spoed, sociale gelijkheid en competitiviteit centraal staan.

2.4. *Buitenlandse handel*

In tegenstelling tot het midden van de jaren negentig van de vorige eeuw, is de handelsbalans deficitair. In 2004 en 2005 bedroeg het deficit ruim 12% van het bbp. In 2007 kon dat cijfer teruggebracht worden naar 7%.

De uitvoer bestaat uit afgewerkte producten, suiker en melasse, rum, voedingswaren en chemicaliën. Trinidad en Tobago, Jamaica, Brazilië, de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk zijn de voornaamste afnemers.

De voornaamste ingevoerde producten zijn verbruiksgoederen, machines, voedingswaren, bouwmaterialen en brandstoffen. De Verenigde Staten, Trinidad en Tobago en Rusland vormen de top drie van leveranciers.

De NDD kent Barbados een politiek risico van 3 en 4 toe (op een schaal van 7) en een hoog commercieel risico (C op een schaal van A tot C). Dekking kan verleend worden in ‘open account’, dat wil zeggen zonder dat een bankgarantie vereist is, en zonder verdere bijzondere voorwaarden.

2.5. *Het investeringsklimaat*

Barbados heeft een prima reputatie verworven als bestemming voor buitenlandse directe investeringen. Het heeft een stabiel en goed georganiseerd ondernemingsklimaat met een voldoende aantal professionele diensten en een moderne telecommunicatie. De Barbadaanse regering stelt de economische en sociale ontwikkeling van het land voorop. Daarom biedt zij haar volledige steun aan buitenlandse investeringen en zorgt zij voor een investeringsvriendelijk klimaat door een aangepaste wetgeving. De dienstverlening van instellingen zoals de Barbados Investment and Development Corporation (BIDC), de Centrale Bank van Barbados en andere efficiënte publieke en private organisaties, heeft in de loop der jaren bijgedragen tot een grote tevredenheid van buitenlandse investeerders.

Barbados heeft de ambitie om tegemoet te komen aan de noden van de hedendaagse investeerder en biedt daarom:

- belasting- en andere voordelen;

- een vrije toegang van in Barbados gefabriceerde producten tot de Verenigde Staten, de EU, Canada, Venezuela, Colombia en de lidstaten van de Caribische Gemeenschap en Gemeenschappelijke Markt (CARICOM);
- een wetgeving die de vestiging van internationale verzekeringsmaatschappijen vergemakkelijkt;
- een kwaliteitsvolle dienstverlening naast een hoge productiviteit en een laag absentisme van de werknemers;
- verdragen inzake het vermijden van dubbele belastingen met een aantal landen zoals de Verenigde Staten, Canada, China, het Verenigd Koninkrijk, Malta, Zwitserland, Zweden, Noorwegen en Finland;
- een onbeperkte repatriëring van inkomens en inkomensbelastingvoordelen voor gespecialiseerd personeel van offshorebedrijven;
- geen afhouding van belastingen op dividenden, intresten, managementvergoedingen en royalties betaald aan niet-verblijfshouders;
- geen belasting op kapitaalopbrengsten en vrijstelling van belasting op de overdracht van aandelen en andere bezittingen.

Buitenlandse investeerders moeten het geld dat zij willen investeren, registreren bij de Barbadaanse Centrale Bank. Die Centrale Bank moet niet-inwoners ook de toelating verlenen om vastgoed aan te kopen.

Kansrijke sectoren zijn de informatiediensten, de financiële sector en de industrie.

In mei 2005 kondigde de minister van toerisme en internationaal transport aan dat Barbados nooit geziene investeringen in de toeristische sector in het vooruitzicht stelt als een gevolg van de Tourism Development Act 2003. Er werd 306,7 miljoen US dollar geïnvesteerd in elf nieuwe hotels en in de renovatie van tien andere. Die investeringen zorgen ook voor meer dan 500 nieuwe jobs.

Per 1 juni 2010 had Barbados investeringsovereenkomsten met Canada, China, Cuba, Duitsland, Italië, Mauritius, Venezuela, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland.

De NDD kent de laagste quoterings toe voor oorlogsrisico's en een gemiddeld transferisico. Hij verzekert investeringen in Barbados tegen alle risico's, zowel afzonderlijk als in elke mogelijke combinatie. Elke aanvraag wordt van geval tot geval beslist op grond van een gedetailleerde analyse. De Delcredereplafonds voor investeringen zijn vastgesteld op 160 miljoen euro.

2.6. De relatie tussen Vlaanderen/België en Barbados

België heeft geen ambassade in Barbados, wel een ere-consulaat in de hoofdstad Bridgetown.

Uit cijfers van het Vlaamse Agentschap voor Internationaal Ondernemen blijkt dat de Vlaamse uitvoer naar Barbados in 2009 2,5 miljoen euro bedroeg. Daarmee was Barbados onze 169ste afzetmarkt. De voorbije jaren schommelde onze export tussen twee en drie miljoen euro. De invoer is te verwaarlozen.

2.7. De internationale rol van Barbados

Als stichtend lid van de CARICOM en als vestigingsplaats van talrijke regionale instellingen speelt Barbados een constructieve rol in het regionale integratieproces en in de relaties tussen het Caribische gebied en de EU.

Het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) is het voornaamste instrument van de communautaire ontwikkelingssamenwerking met de staten van Afrika, de Caraïben en de Stille Oceaan (de zogenaamde ACS-staten). Onder het zevende en achtste EOF was de hulp aan Barbados gericht op de ontwikkeling van de human resources. Het negende EOF (2000-2007) richtte zich op de gezondheidssector. Het overgrote gedeelte van het tiende EOF (2008-2013) gaat naar een Skills Development Sectoral Support Programme dat de vaardigheden en de tewerkstellingskansen van jongeren moet verbeteren. Barbados geniet ook van het EU-ACS suikerprotocol.

II. SPECIFIEKE TOELICHTING BIJ DE OVEREENKOMST MET BARBADOS

1. Ontstaan van de overeenkomst

De voorbije dertig jaar sloot de BLEU verschillende overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen met landen, die geen lid zijn van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

De onderhandelingen tussen Barbados en de BLEU vonden plaats in Bridgetown op 5 en 6 mei 2008. Er werd onderhandeld op basis van een Barbadaanse modeltekst. Nadat een consensus bereikt werd over alle artikelen, werd de ontwerpovereenkomst op 6 mei 2008 geparafeerd.

2. Inhoud van de overeenkomst

De BLEU-typetekst

De leden van de BLEU keurden een tekst goed die zij aan hun gesprekspartners voorstellen als basis van de onderhandelingen. Op 29 juni 1994 heeft de Vlaamse Regering die typetekst aanvaard. Sinds 2002 zijn milieu- en sociale clausules opgenomen in de typetekst.

Die zogenaamde BLEU-typetekst bepaalt principieel dat elke overeenkomstsluitende partij eender welke soort van investeringen door een natuurlijke persoon of een rechtspersoon met de nationaliteit van de andere partij op zijn grondgebied toelaat. Dit is de basis voor de bevordering van de investeringen.

De bescherming komt tot uiting in een bepaling van niet-discriminatie en het artikel dat stelt dat de investeerders de behandeling genieten van meest begunstigde natie. Die behandeling sluit wel de voorrechten van de investeerders van een derde staat uit, die verbonden zijn aan de deelneming aan een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie.

De overeenkomstsluitende partijen dienen te streven naar een wetgeving die een hoge graad van milieubescherming biedt, en die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende rechten van werknemers. Zij moeten die wetgeving stelselmatig verbeteren.

Elke maatregel van onteigening of nationalisatie wordt verboden, tenzij voor het openbare nut, de veiligheid of het nationale belang van de overeenkomstsluitende partij en dan op voorwaarde dat de maatregel wettelijk en non-discriminatoir is en begeleid wordt door

een gepaste en reële schadevergoeding. Dezelfde principes gelden voor schade als gevolg van oorlog en geweld.

Overmakingen van alle betalingen betreffende investeringen en lonen kunnen vrij gebeuren, waarbij de vrije transfer als principe geldt. Dit artikel uit de typetekst is onverenigbaar met het Europees recht en zal dus aangepast moeten worden. De modaliteiten hiervoor moeten nog door de BLEU vastgelegd worden.

Er is een subrogatie van een partij of een openbare instelling in de rechten en de vorderingen van haar eigen investeerders, indien die partij of instelling schadevergoeding uitbetaald heeft aan die investeerders op grond van een garantie voor een investering. De andere betrokken partij kan dan aan de subrogerende verzekeraar de wettelijke of de contractuele verplichtingen van de investeerder opleggen.

Een vraagstuk betreffende investeringen dat geregeld wordt bij de overeenkomst en bij de nationale wetgeving van de ene overeenkomstsluitende partij, dan wel bij internationale overeenkomsten, geeft de investeerders van de andere partij de mogelijkheid om aanspraak te maken op de bepalingen die voor hen het meest gunstig zijn.

De bijzondere overeenkomsten die vroeger tussen een partij en een investeerder van een andere partij gesloten werden, worden bevestigd. De bepalingen ervan vullen de algemene draagwijdte van deze typeovereenkomst aan. Met bijzondere overeenkomsten worden verbintenissen bedoeld die betrekking hebben op concrete investeringsprojecten.

De procedure wordt geschetst voor de regeling van geschillen over investeringen tussen een investeerder van een partij en een andere partij, enerzijds, en die tussen partijen betreffende de interpretatie en de toepassing van deze overeenkomst, anderzijds.

De overeenkomstsluitende partijen moeten een transparante wet- en regelgeving opstellen, en met elkaar overleggen over de toepassing of de interpretatie van de overeenkomst.

Investeringsaanpakken die aan de overeenkomst voorafgegaan zijn, worden gelijkgesteld met investeringen die na de inwerkingtreding ervan gedaan zijn. De vroegere investeringen worden dus eveneens beschermd.

De typeovereenkomst treedt in werking een maand na de datum van de uitwisseling van de akten van bekrachtiging. Zij blijft van kracht gedurende een termijn van tien jaar, die zonder voorafgaande opzegging telkens stilzwijgend verlengd wordt met dezelfde termijn.

Vergelijking tussen de voorliggende overeenkomst en de BLEU-typetekst

In artikel 1 (begripsomschrijvingen) is er een aparte definitie van ‘ondernemingen’ en ‘onderdanen’ voor enerzijds Barbados en anderzijds België en Luxemburg. In de omschrijving van milieu- en arbeidswetgeving is sprake van de wetgeving die van kracht is op de datum van ondertekening van de overeenkomst of die na die datum aangenomen werd. ‘Grondgebied’ betekent voor Barbados ook de exclusieve economische zone.

In artikel 2 (bevordering en bescherming van investeringen) wordt specifiek vermeld dat het gaat om kapitaalsinvesteringen. Er wordt ook aangegeven dat elke partij alle verplichtingen nakomt die verbonden zijn aan investeringen door onderdanen of ondernemingen van de andere partij.

In artikel 3 (nationale behandeling en meest begunstigde natie) wordt gesproken over

investeringen en opbrengsten. Er wordt bevestigd dat deze bepalingen van toepassing zijn op de artikelen 1 tot 15 van de overeenkomst. De paragraaf van de BLEU-typetekst waarin staat dat de behandeling niet de voorrechten omvat die door een partij verleend worden aan investeerders van een derde staat op grond van zijn lidmaatschap van of associatie met een vrijhandelszone, een douane-unie, een gemeenschappelijke markt of een andere vorm van regionale economische organisatie, werd opgenomen in artikel 7 (uitzonderingen). Dat is ook het geval met de paragraaf die stelt dat de bepalingen niet van toepassing zijn op belastingzaken.

Artikel 4 regelt de schadeloosstelling voor verliezen als gevolg van oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand of opstand. Ook hier geldt het principe van de meest begunstigde natie.

Artikel 5 (onteigening van investeringen) bepaalt dat de investeerder volgens de wet van de onteigenende staat bij een gerechtelijke of andere onafhankelijke overheid een verzoek tot onmiddellijke behandeling van zijn zaak en van de waardebepaling van zijn investeringen kan indienen. Wanneer een partij de vermogensbestanddelen onteigent van een onderneming waarin onderdanen of ondernemingen van de andere partij aandelen hebben, dient zij ervoor te zorgen dat de bepalingen van het artikel toegepast worden teneinde een onmiddellijke, voldoende en effectieve schadeloosstelling te waarborgen voor de investeringen van onderdanen of ondernemingen van de andere partij die eigenaar zijn van die aandelen.

Een geschil tussen de overeenkomstsluitende partijen (artikel 9) wordt niet eerst voorgelegd aan een gemengde commissie, maar onmiddellijk aan een scheidsgerecht, wanneer het niet langs diplomatieke weg kan geregeld worden.

In artikel 10 (subrogatie) wordt vermeld dat de gesubrogeerde rechten of schuldvorderingen de oorspronkelijke niet mogen overtreffen.

Overeenkomstig artikel 14 (toepassing van de overeenkomst) is de overeenkomst niet van toepassing op schuldvorderingen ingevolge gebeurtenissen of verbintenissen die dateren van vóór de inwerkingtreding van de overeenkomst.

De milieu- en arbeidsclausules werden opgenomen in respectievelijk de artikelen 11 en 12. Zij wijken niet af van de BLEU-typetekst.

Artikel 15 (vergaderingen) vermeldt wel dat de vertegenwoordigers van de partijen vergaderingen organiseren met als doel:

- de tenuitvoerlegging van de overeenkomst te toetsen;
- informatie uit te wisselen over juridische aspecten en investeringsmogelijkheden;
- investeringsgeschillen te bespreken;
- voorstellen rond de bevordering van investeringen te formuleren;
- andere onderwerpen die met investeringen verband houden, te bestuderen.

Verzoeken om een overlegvergadering te organiseren, worden onmiddellijk beantwoord via diplomatieke weg. De vergaderingen worden beurtelings in Brussel en Bridgetown georganiseerd.

De overeenkomst treedt in werking de dag na de datum van ontvangst van de laatste notificatie. Zij blijft van kracht gedurende een periode van 10 jaar. Daarna blijft zij van kracht tot 12 maanden volgend op de datum waarop een partij de andere partij schriftelijk in kennis gesteld heeft van de beëindiging van de overeenkomst. Ten aanzien van investe-

ringen die vóór de datum van kennisgeving gedaan werden, blijven de verdragsbepalingen van kracht gedurende een bijkomende periode van 20 jaar vanaf de datum van beëindiging.

De overeenkomst werd opgemaakt in het Nederlands, het Frans en het Engels, waarbij alle teksten gelijkelijk authentiek zijn. In geval van verschil in uitlegging is het Engels doorslaggevend.

3. Advies van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV)

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) bracht op 14 juni 2010 één advies uit over de investeringsovereenkomsten met Barbados, Panama en Tadzjikistan. Hij opteerde ervoor om zich hoofdzakelijk te concentreren op de toetsing van de overeenkomsten aan een aantal principes die de Vlaamse Regering zichzelf oplegde met betrekking tot de onderhandelingen over investeringsovereenkomsten, en om enkele bedenkingen te maken bij de overeenkomsten.

De SARiV is alleszins verheugd te kunnen vaststellen dat de Vlaamse Regering rekening gehouden heeft met het advies dat hij op 15 juni 2009 uitbracht over de investeringsovereenkomsten met Colombia, Oman en Qatar.

De SARiV pleit voor een goed afsprakenkader dat bescherming kan bieden aan de investeringen en de economische activiteiten van Vlaamse bedrijven, zonder dat de regulerende bevoegdheden en de beleidsruimte van de overheden om een beleid van duurzame ontwikkeling te voeren en de mensenrechten, de arbeidsrechten en het milieu te beschermen, ingeperkt worden. Wat betreft de milieu- en arbeidsclausules vraagt de SARiV zich af of zelfs met de clausules het recht om wetten uit te vaardigen, voldoende beschermd is.

De SARiV verwelkomt dat de Vlaamse Regering via haar inbreng in de intrafederale coördinatievergaderingen over het toekomstige EU-investeringsbeleid proactief tracht in te spelen op dat beleid, maar betreurt dat het maatschappelijke middenveld niet vooraf betrokken werd. De SARiV herhaalt daarom dat hij het belangrijk vindt dat de Vlaamse Regering een duidelijke visie ontwikkelt over de toekomst van investeringsovereenkomsten.

De vertegenwoordigers van de ontwikkelingsorganisaties en de vakbonden vinden dat de Vlaamse Regering zou moeten openstaan voor suggesties die gedaan worden in studies, bij het bepalen van haar visie op en standpunten over de toekomstige investeringsovereenkomsten van zowel de BLEU als de EU. Zij vinden ook dat de discussie over het nieuwe Europese beleid en de voorwaarden die zullen opgelegd worden aan bilaterale investeringsovereenkomsten, moeten aangegrepen worden om ook het Belgische BLEU-model grondig te herzien. Hierbij moet gestreefd worden naar meer evenwicht tussen rechten en plichten van gast- en herkomstland, van overheden en investeerders, en van het economische, sociale, milieu- en ontwikkelingsbelang.

Wat Barbados betreft, wijst de SARiV naar raakvlakken tussen de voorliggende investeringsovereenkomst en de economische partnerschapsovereenkomst (EPA) tussen de EU en de CARIFORUM-staten waarbij Barbados partij is. De SARiV vraagt de Vlaamse Regering het kader van de EPA in acht te nemen, alsook de gelijkenissen en verschillen en de impact die zij op elkaar kunnen hebben, duidelijk aan te geven, en er rekening mee te houden bij de implementatie van beide overeenkomsten.

Volgens de Vlaamse Regering wijst de SARiV terecht naar raakvlakken tussen de EPA en de voorliggende investeringsovereenkomst. Het luik ‘commerciële aanwezigheid’ uit het hoofdstuk handel in diensten van de EPA zorgt ervoor dat Barbados de markttoegang en de nationale behandeling toekent aan Europese investeringen in heel wat sectoren. Daarnaast bevat artikel 72 van de EPA provisies met betrekking tot het gedrag van investeerders. De voorliggende investeringsovereenkomst werkt complementair en versterkend ten opzichte van de EPA, in die zin dat er nu ook bescherming en rechtszekerheid gegeven wordt aan de ondernemingen nadat deze zich in Barbados hebben gevestigd.

De Vlaamse Regering is er zich van bewust dat de overdracht van de bevoegdheid voor het sluiten van investeringsovereenkomsten van de lidstaten naar de Europese Unie gevolgen heeft voor onze investeringsovereenkomsten. Een analyse, en een eventuele amendering van de BLEU-typetekst dringen zich dan ook op. De diverse studies die rond dit thema zijn uitgevoerd, kunnen ondersteuning bieden aan dit proces. De modaliteiten van deze oefening zullen samen met de BLEU-partners bepaald worden.

4. Advies van de Raad van State

De Raad van State maakte geen opmerkingen in het advies dat hij op 7 september 2010 uitbracht (referte 48.632/1/V).

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

VOORONTWERP VAN DECREET

VOORONTWERP

**Ontwerp van decreet houdende instemming met de overeenkomst tussen
de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados
inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen,
ondertekend in Brussel op 29 mei 2009**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw
en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en
Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams
Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en
Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen,
ondertekend in Brussel op 29 mei 2009, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

ADVIES VAN DE STRATEGISCHE ADVIESRAAD
INTERNATIONAAL VLAANDEREN

Flemish Foreign Affairs Council

**DE BLEU-INVESTERINGSAKKOORDEN MET BARBADOS,
PANAMA EN TADZJIKISTAN**

Advies 2010/7

14 juni 2010

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen, Boudewijnlaan 30 bus 81, 1000 Brussel
Tel.: + 32 2 553 01 81, E-mail: sariv@iv.vlaanderen.be, <http://www.sariv.be>

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	21
2.	Milieu- en arbeidsclausules	21
2.1.	Barbados	22
2.2.	Panama	22
2.3.	Tadzjikistan	23
3.	Andere bemerkingen	23
4.	Conclusie	27

1. INLEIDING

Tijdens haar vergadering van 23 april 2010 hechtte de Vlaamse Regering haar principiële goedkeuring aan de voorontwerpen van decreet houdende instemming met de Overeenkomsten inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (hierna: “BLEU”) enerzijds en anderzijds Barbados, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009, de Republiek Panama, ondertekend in Panama-stad op 26 maart 2009, en de Republiek Tadzjikistan, ondertekend in Brussel op 10 februari 2009. Zij vroeg de minister-president, tevens bevoegd voor economie, buitenlands beleid, landbouw en plattelandsbeleid, hierover het advies in te winnen van de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (hierna: “de Raad”). Na bespreking op zijn vergadering van 25 mei 2010 keurde de Raad onderhavig advies goed.

Gezien de gelijkaardige problematiek die aan de hogergenoemde overeenkomsten ten grondslag ligt, opteert de Raad ervoor om één advies te wijden aan de drie overeenkomsten.

De Raad opteert er tevens voor om zich in onderhavig advies hoofdzakelijk te concentreren op de toetsing van deze akkoorden aan een aantal principes die de Vlaamse Regering zichzelf oplegde m.b.t. de onderhandeling van investeringsakkoorden, en enkele bedenkingen bij deze akkoorden te maken. Immers, het advies van de Raad wordt pas gevraagd in een laat stadium, nl. bij de goedkeuring van de hogergenoemde overeenkomsten, wat de Raad betreurt. Daarnaast bevat de nota aan de Vlaamse Regering en de memorie van toelichting reeds een uitgebreide beschrijving van de situatie in de drie betrokken landen en van de economische banden tussen Vlaanderen en deze landen. De memorie van toelichting toetst zelf de tekst van de drie overeenkomsten aan de BLEU-typetekst, die de Vlaamse Regering goedkeurde op 29 juni 1994 en die sinds 2002 milieu- en sociale clausules bevat. Bovendien ging de Raad in zijn Advies 2009/17 over de BLEU-investeringsakkoorden met Colombia, Oman en Qatar reeds dieper in op de achtergrond en problematiek van de BLEU-akkoorden.¹ De Raad is alleszins verheugd te kunnen vaststellen dat de Vlaamse Regering rekening heeft gehouden met dit advies.

De Raad merkt op dat de drie BLEU-investeringsakkoorden in de eerste plaats economische akkoorden zijn, die als doel hebben investeringen veilig te stellen. De vertegenwoordigers uit de ondernemerswereld binnen de Raad verwelkomen dan ook deze akkoorden. De vertegenwoordigers van de ontwikkelingsorganisaties en vakbonden betreuren de eenzijdige oriëntering van deze akkoorden. De Raad pleit voor een goed afsprakenkader dat bescherming kan bieden aan de belangrijke investeringen en economische activiteiten van Vlaamse bedrijven, zonder dat de regulerende bevoegdheden en beleidsruimte van overheden om een beleid van duurzame ontwikkeling te voeren en de mensenrechten, arbeidsrechten en het milieu te beschermen, worden ingeperkt.

2. MILIEU- EN ARBEIDSCLAUSULES

Het toetsingskader van de BLEU-akkoorden wordt gevormd door wat de Vlaamse Regering in het Vlaamse Regeerakkoord en de minister van Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking in zijn beleidsnota hebben vastgelegd. Het Regeerakkoord stelt: *“de Vlaamse Regering hecht in haar buitenlands beleid bijzonder belang aan een zo breed mogelijke toepassing in de wereld van fundamentele arbeids- en milieunormen, en ijvert er in een eerste beweging voor dat die toepassing zo sterk mogelijk wordt gestimuleerd in het beleid op Europees*

¹ SARiV, BLEU-investeringsakkoorden met Colombia, Oman en Qatar, Advies 2009/17, 15 juni 2009.

niveau, onder meer door middel van clausules in toekomstige Europese handels- en investeringsakkoorden en in bilaterale handels- en investeringsakkoorden van alle lidstaten (in casu deelstaten) van de EU. In alle BLEU-investeringsakkoorden ijveren we voor de opname van een verwijzing naar fundamentele arbeids- en milieunormen.”² De minister van Buitenlands Beleid, Internationaal Ondernemen en Ontwikkelingssamenwerking voegt hieraan toe in zijn beleidsnota dat hij “de toepassing van deze arbeids- en milieunormen op drie niveaus wil bevorderen. [...] Ten tweede zal Vlaanderen ook in het kader van het Gemeenschappelijk Handelsbeleid van de Europese Unie ervoor ijveren dat specifieke internationale arbeids- en milieuclausules systematisch worden opgenomen in de onderhandelingen die gevoerd worden met derde landen. Dit geldt tevens voor de onderhandelingen voor het afsluiten van internationale handels- en investeringsakkoorden waar Vlaanderen bij betrokken is. De bilaterale BLEU-investeringsakkoorden zijn hiervan een voorbeeld. [...]”³

De Raad bespreekt hieronder de toepassing van deze principes in de drie voorliggende BLEU-investeringsakkoorden.

2.1. Barbados

Artikel 1 van de BLEU-overeenkomst met Barbados omschrijft milieu- en arbeidswetgeving en beperkt ze in de tijd, nl. wetgeving die van kracht is op de datum van de ondertekening of die na die datum aangenomen is. Artikelen 11 en 12 bevatten de specifieke bepalingen over milieu en arbeid. Deze wijken niet af van de typetekst. De Raad is tevreden dat alleszins deze bepalingen opgenomen zijn in de overeenkomst. Hij vroeg zich echter in zijn advies over de BLEU-akkoorden met Oman, Qatar en Colombia (Advies 2009/17) al af of zelfs met deze clausules het recht om wetten uit te vaardigen in Vlaanderen, België, Luxemburg en de partnerlanden in voldoende mate beschermd is. Deze opmerking blijft van kracht voor de drie voorliggende overeenkomsten.

De vertegenwoordigers van ontwikkelingsorganisaties en vakbonden binnen de Raad betreuren dat deze bepalingen in het geval van schending van deze normen op geen enkele manier kunnen ingeroepen worden door het middenveld of andere plaatselijke actoren. Ook de manier waarop deze clausules beschreven zijn ('shall strive to ensure') verbindt volgens hen de betrokken partijen tot geen enkel resultaat. Deze opmerking geldt volgens hen voor de drie voorliggende akkoorden.

2.2. Panama

De Raad vindt het een gemiste kans dat er geen echte onderhandelingen plaats vonden tussen Panama en de BLEU-partijen. Op die manier wordt de transparantie van de onderhandelingen van investeringsakkoorden niet vergroot. Een debat tussen de partijen over een aantal onderwerpen zoals het opnemen van milieu- en arbeidsclausules en de verduidelijking van de wijze waarop ons land hieraan een interpretatie wenst te geven, is dan uiteraard evenmin mogelijk. De memorie van toelichting geeft aan dat Panama het lange tijd moeilijk had met het aanvaarden van deze clausules.

De overeenkomst wijkt dan ook in het bijzonder met betrekking tot deze artikelen af van de BLEU-typetekst. Artikel 5 m.b.t. milieu komt in grote mate overeen met artikel 5 van de BLEU-typetekst, maar wordt enerzijds afgezwakt en anderzijds versterkt. De afzwakking ontstaat doordat paragraaf 3 van de typetekst, waarin de partijen de verplichtingen bevestigen die ze krachtens internationale milieuovereenkomsten hebben, werd weggelaten. Maar in realiteit doet dit geen afbreuk aan de

² VLAAMSE REGERING, *Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden*, Brussel, 2009, 88.

³ K. PEETERS, *Beleidsnota buitenlandse beleid, internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking*, Brussel, 2009, 37.

verplichtingen die beide partijen zijn aangegaan. De versterking situeert zich in paragraaf 4 van de typetekst, die handelt over samenwerking en overleg, en die nu wordt opgenomen in paragraaf 3 en geconcretiseerd met het aanmoedigen van een preventiebeleid, desgevallend met inbegrip van het definiëren van gemeenschappelijke beschermingsnormen.

Artikel 6 m.b.t. arbeid werd slechts verkort opgenomen. De verwijzing inzake het streven naar wetgeving die arbeidsnormen vastlegt in overeenstemming met de internationaal erkende normen is weggelaten. Paragraaf 2, die de verbintenis omvat om geen nationale arbeidswetgeving te wijzigen of te versoepelen met het oog op het aanmoedigen van investeringen, werd wel behouden. In tegenstelling tot het weglaten van de verwijzing naar internationale normen in paragraaf 1, bevestigen de partijen in paragraaf 3 wel hun verbintenissen in het kader van de Internationale Arbeidsorganisatie. Paragraaf 4 over samenwerking werd weggelaten. Ten slotte bepaalt artikel 13, paragraaf 6, dat deze clausules worden uitgesloten van de geschillenbeslechtsprocedure tussen staten.

De Raad vindt het positief dat alleszins inspanningen werden geleverd om toch een milieu- en arbeidsclausule te handhaven in de tekst, zij het in gewijzigde vorm. De BLEU-partijen zouden er volgens de Raad goed aan doen, verwijzend naar artikel 5 paragraaf 4, om extra afspraken te maken met Panama over het definiëren van gemeenschappelijke beschermingsnormen en het aanbod te doen aan Panama om technische bijstand te leveren in deze materies.

2.3. Tadzjikistan

Ook tussen de BLEU en Tadzjikistan vonden geen echte onderhandelingen plaats. De memorie van toelichting geeft aan dat de BLEU-typetekst bijna volledig werd aanvaard. Dit geldt ook voor de twee artikelen inzake milieu en arbeid. In verband met deze overeenkomst verwijst de Raad naar de reeds hoger geformuleerde opmerkingen. Met de opname van deze twee artikelen komt deze tekst alleszins tegemoet aan de norm bepaald in het Vlaams regeerakkoord.

3. ANDERE BEMERKINGEN

Met betrekking tot de BLEU-overeenkomst met Panama wijzen de vertegenwoordigers van de ondernemerswereld op het belang van deze overeenkomst voor Vlaamse ondernemingen. Er zijn talrijke Vlaamse bedrijven actief in Panama, waaronder de Vlaamse baggeraars. Zo werkt een consortium met heel wat Vlaamse bedrijven aan de vernieuwing van de drie sluizen op het Panamakanaal. Het Flanders International Technical Agency (FITA) van de Vlaamse overheid heeft in Panama belangrijke projecten gefaciliteerd. Deze Vlaamse bedrijven actief in Panama dragen het milieu en maatschappelijk verantwoord ondernemen hoog in het vaandel. Panama biedt tevens nog een groot potentieel voor bijkomende en nieuwe investeringen. Dit wordt onder meer aangetoond door de deelname van 14 Vlaamse bedrijven aan de Prinselijke zending naar Panama in 2009.

De Raad is verheugd dat het investeringsrisico in Panama reeds beperkt is. Volgens de Global Competitiveness Index 2009 heeft Panama de op één na beste bescherming voor eigendomsrechten in Latijns-Amerika (Ranking 50 op 133; ter vergelijking: België heeft ranking 23 en bv. Brazilië, waar meer Vlaamse investeringen naartoe gaan, heeft ranking 70).⁴ Toch vinden de vertegenwoordigers van de ondernemerswereld dat dit bilateraal investeringsakkoord een belangrijk economisch belang voor Vlaanderen heeft, gelet op de aanzienlijke investeringen en economische banden die met

⁴ WORLD ECONOMIC FORUM, *The Global Competitiveness Report 2009-2010*, Genève, 2009, 87, 251, 97. [<http://www.weforum.org/pdf/GCR09/GCR20092010fullreport.pdf>]

Panama worden ontwikkeld. Een zekere graad van bescherming van de investeringen van Vlaamse bedrijven is immers belangrijk voor de voortzetting en uitbouw van hun internationale activiteiten. Hun activiteiten kunnen ook de aanzet vormen tot verdere economische banden tussen Vlaanderen en Panama.

Zoals reeds aangegeven in het advies 2009/17 van de Raad, toont onderzoek van de Wereldbank uit 2003 e.a. echter aan dat louter het sluiten van een investeringsakkoord niet noodzakelijk leidt tot meer buitenlandse directe investeringen.⁵ De vertegenwoordigers van de Noord-Zuidbeweging en de vakbonden binnen de Raad merken tevens op dat de huidige investeringen er alvast gekomen zijn zonder bilateraal investeringsakkoord. Dit nuanceert volgens hen de noodzaak van dit akkoord.

Inzake de BLEU-overeenkomst met Barbados wijst de Raad op een andere belangrijke overeenkomst met o.m. deze verdragspartijen, nl. de Economische Partnerschapsovereenkomst (EPA) met CARIFORUM. Hoewel het doel van de EPA wat betreft investeringen niet ligt in de bescherming ervan, maar wel in het promoten en faciliteren door het verzekeren van gelijke markttoegang⁶, zijn er zeker raakvlakken. De Raad vond in de memorie van toelichting geen analyse van de samenhang en/of wisselwerking van beide overeenkomsten. Hij vraagt de Vlaamse Regering het kader van de EPA in acht te nemen, alsook de gelijkenissen en verschillen tussen deze overeenkomsten en de impact die ze mogelijks op elkaar hebben duidelijk aan te geven en er rekening mee te houden bij de implementatie van beide overeenkomsten.

Wat betreft Tadzjikistan wijst de Raad op de instabiele situatie van het land. Verscheidene internationale bronnen wijzen op grote uitdagingen voor het land inzake onder meer politieke en burgerlijke vrijheden, stabiliteit van de instellingen, economische openheid, mensenhandel, drugshandel, enz.⁷ Deze instabiliteit pleit voor een extra bescherming van de investeringen van Vlaamse ondernemingen. Anderzijds biedt de situatie in dit land weinig kansen voor de ontwikkeling (van ondernemingen) ter plaatse en zal het sluiten van deze overeenkomst daar waarschijnlijk weinig aan veranderen. Toch mag men niet blind zijn voor het potentieel voor Vlaamse investeringen in Tadzjikistan, bijvoorbeeld inzake (het vervoer van) energie. De aanwezigheid van natuurlijke rijkdommen en hydro-elektrische energie sterkt de noodzaak aan kennis van en instrumenten voor een duurzame ontwikkeling van dit economisch potentieel.

De Raad staat nog even stil bij het instrument van de BLEU-investeringsakkoorden. In zijn Advies 2009/17 stelde hij reeds dat, aangezien buitenlandse directe investeringen sedert de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon tot de exclusieve EU-bevoegdheden behoren, de huidige praktijk van de BLEU-investeringsakkoorden onmogelijk ongewijzigd kan worden verder gezet. Het werkprogramma van de Europese Commissie voor 2010 geeft aan dat ze in de loop van juni 2010 een ontwerp van verordening zal voorstellen die een overgangsregeling omvat om rechtszekerheid te bieden aan bestaande bilaterale investeringsakkoorden van de lidstaten. Deze verordening moet ook in een procedureel kader voorzien voor de onderhandelingen over en het

⁵ M. HALLWARD-DRIEMEIER, "Do bilateral investment treaties attract foreign direct investment? Only a bit...and they could bite", *World Bank Policy Research Working Paper 3121*, 2003.

⁶ EUROPESE COMMISSIE, CARIFORUM-EC EPA: *Investment*, 2008, 1. [<http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/140979.htm>]

⁷ Tadzjikistan scoort 6 voor politieke vrijheden en 5 voor burgerlijke rechten op een schaal van 7. FREEDOM HOUSE, *Freedom in the World – Tajikistan*.

[<http://freedomhouse.org/template.cfm?page=363&year=2010&country=7930>]; ook Peace and Conflict 2010 schat Tadzjikistan als niet echt stabiel in, zie J.J. HEWITT, J. WILKENFELD en T. R. GURR, *Peace and conflict 2010 – Executive Summary*, 2010, Centre for International Development and Conflict Management, 15.; R. MUHUTDINOVA, *Tajikistan*, Freedom House Nations in Transit, 2009, pp. 515-531.; INTERNATIONAL CRISIS GROUP, *Tajikistan: on the road to failure, ICC ASIA report*, (2009), 162, p. 25.

sluiten van dergelijke overeenkomsten in de toekomst.⁸ In afwachting van de goedkeuring van deze verordening door het Europees Parlement en de Raad is er in EU-verband afgesproken dat de lidstaten hun lopende procedures en onderhandelingen kunnen afronden. In dit verband wijst de Raad op de plicht van alle overheden van de EU-lidstaten en de Europese instellingen om loyaal samen te werken. De Europese Commissie werkt verder ook aan een mededeling over het toekomstig EU-investeringsbeleid die ze tevens in juni 2010 zal voorleggen. De Raad verwelkomt dat de Vlaamse Regering via haar inbreng in de intrafederale coördinatievergaderingen m.b.t. het toekomstige EU-investeringsbeleid proactief tracht in te spelen op dit beleid. Hij betreurt echter dat hier geen debat met en consultatie van het middenveld aan voorafging. Het toekomstig EU-kader voor investeringsakkoorden zal uiteraard ook in eenklank moeten zijn met de overige Europese verdragsbepalingen, waaronder diegene inzake het vrij kapitaal- en betalingsverkeer. Het Europees Hof Van Justitie heeft hier, voor wat betreft de relatie tussen deze verdragsbepalingen en bilaterale investeringsakkoorden van de lidstaten, recent op gewezen.⁹ Deze rechtspraak heeft ook voor bestaande BLEU-investeringsakkoorden een impact.

De Raad herhaalt daarom ook dat hij het belangrijk vindt dat de Vlaamse Regering een duidelijke visie ontwikkelt op de toekomst van investeringsakkoorden. Samen met de federale overheid moet ze ernaar streven dat de Europese Unie een *level playing field* creëert inzake arbeids- en milieuclausules met het oog op evenwichtige investeringsakkoorden die bijdragen tot duurzame ontwikkeling. De Raad herhaalt tevens zijn suggestie dat Vlaanderen ervoor ijvert dat het werkprogramma van het Belgisch EU-Voorzitterschap hieromtrent een duidelijke ambitie naar voor schuift.

De bilaterale investeringsakkoorden genieten de belangstelling van diverse actoren. Recent vonden hierover nog enkele studiedagen plaats.¹⁰ Oxfam bestelde een studie bij het International Institute for Sustainable Development (IISD) waarin de Belgische modeltekst grondig werd geanalyseerd.¹¹ De vertegenwoordigers van de ontwikkelingsorganisaties en vakbonden vinden dat de Vlaamse Regering open zou moeten staan voor aandachtspunten uit onder meer dit soort studies bij het bepalen van haar visie op en standpunten over de toekomstige investeringsakkoorden van zowel de BLEU als de EU.

De vertegenwoordigers van ontwikkelingsorganisaties en vakbonden binnen de Raad vinden tevens dat de discussie over het nieuwe Europese investeringsbeleid en de voorwaarden die in de toekomst zullen opgelegd worden aan de bilaterale investeringsakkoorden van de lidstaten moet aangegrepen worden om ook het Belgische BLEU-model grondig te herzien. Hierbij moet, volgens hen, gestreefd

⁸ EUROPESE COMMISSIE, Bijlagen bij de Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's. Werkprogramma van de Commissie voor 2010. Een tijd voor daden, COM(2010)135, Brussel, 31 maart 2010, 37-38.; EUROPESE COMMISSIE, *Planned Commission initiatives until the end of 2010*, 10.

[http://ec.europa.eu/atwork/programmes/docs/forward_programming_2010.pdf]

⁹ Zie met name Hof van Justitie, arresten van 3 maart 2009, resp. in zaak C-205/06, Commissie/Oostenrijk, *Jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen*, 2009, I-1301, en in zaak C-249/06, Commissie/Zweden, *Jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen*, 2009, I-1335.

¹⁰ BELGISCHE COALITIE VOOR WAARDIG WERK, *Seminarie rond de Belgische investeringsakkoorden en het toekomstig Europees investeringsbeleid*, Federaal Parlement, 30.03.2010; OECD, *2010 update of the OECD Guidelines for Multinational Enterprises*, 04.05.2010.

[http://www.oecd.org/document/33/0,3343,en_2649_34893_44086753_1_1_1_1,00.html]; zie ook OECD, *OECD risk awareness tool for multinational enterprises in weak governance zones*, Parijs, OECD Publications, 2006, 44 p. [<http://www.oecd.org/dataoecd/26/21/36885821.pdf>]

<http://www.oecd.org/dataoecd/26/21/36885821.pdf>

¹¹ N. BERNASCONI-OSTERWALDER en L. JOHNSON, *Belgium's model bilateral investment treaty: A commentary*, IISD, 2010, 24 p.

worden naar meer evenwicht tussen rechten en plichten van gastlanden en herkomstlanden, van overheden en investeerders en van het economische, sociale, milieu- en ontwikkelingsbelang.

4. CONCLUSIE

De Raad neemt kennis van de voorontwerpen van decreet houdende instemming met de BLEU-investeringsakkoorden met Barbados, Panama en Tadzjikistan. Hij merkt enerzijds op dat in het akkoord met Panama de arbeids- en milieuclausules afgezwakt zijn en suggereert dat van de mogelijkheid gebruik wordt gemaakt die de overeenkomst biedt om extra afspraken te maken met Panama over het definiëren van gemeenschappelijke beschermingsnormen. Anderzijds onderschrijft hij de noodzaak van een goed afsprakenkader inzake investeringen, waarin rechten en plichten van overheden en investeerders evenwichtig worden aangepakt zodat bescherming kan geboden worden voor de investeringen en economische activiteiten die Vlaamse bedrijven in Panama ontwikkelen.

De Raad drukt opnieuw zijn hoop uit dat de ontwikkelingen in het kader van de nieuwe bevoegdheid die het Verdrag van Lissabon aan de EU toekent inzake buitenlandse directe investeringen zullen leiden tot een evenwichtige Europese visie op investeringsakkoorden. Hij spoort de Vlaamse Regering aan om vanuit een evenwichtige Vlaamse visie op investeringsakkoorden het werkprogramma van het Belgisch EU-Voorzitterschap op dit terrein mee vorm te geven.

Namens de Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen,

Hoogachtend,

(getekend)

(getekend)

Prof. Dr. Jan Wouters
Voorzitter

Freddy Evens
Secretaris

Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen

Opdracht

De Strategische Adviesraad internationaal Vlaanderen (SARiV) is een onafhankelijk adviesorgaan van de Vlaamse Regering. Hij adviseert de Vlaamse Regering bij de totstandkoming van haar buitenlands beleid, haar beleid inzake internationaal ondernemen, toerisme en internationale samenwerking. Hij doet dit hetzij op vraag van de Vlaamse Regering, hetzij uit eigen beweging.

Samenstelling

- 1° Voorzitter: Prof. dr. Jan Wouters (gewoon hoogleraar internationaal en Europees recht, K.U.Leuven)
- 2° Dirk Rochtus (docent internationale politiek, Lessius Hogeschool)
- 3° Hans De Belder (oud-diplomaat)
- 4° Jean Bossuyt (hoofd strategie European Centre for Development Policy Management Maastricht)
- 5° Leo Sleuwaegen (gewoon hoogleraar bedrijfseconomie en strategie, K.U.Leuven en Vlerick Leuven Gent Management School)
- 6° Kim Van der Borgh (docent internationaal handelsrecht en handelspolitiek, VUB)
- 7° Karl Verlinden (gedelegeerd bestuurder Qualiphar)
- 8° Luc Vandenbroucke (Senior Executive Vice President, Barco)
- 9° Hilde Plas (stafmedewerker VVSG)
- 10° Johan De Meester (zaakvoerder Viking Reizen)
- 11° Els Dirix (ABVV)
- 12° Jessie Van Couwenberghe (ACV)
- 13° Geert Eggermont (UNIZO)
- 14° Anneliese Daelemans (Voka-Vlaams Economisch Verbond)
- 15° Koen Detavernier (11.11.11.)¹²
- 16° Gijs Justaert (Wereldsolidariteit)¹³
- 17° Milan Rutten (FOS, BTC-bestuur)
- 18° Isabel Vertriest (Oxfam Wereldwinkels)
- 19° Luc Glorieux (Afgevaardigd bestuurder B.A.A.V.)
- 20° Jan Van Steen (directeur Omnia)

Secretariaat:

Freddy Evens (secretaris)
 Eva Haeveryans (beleidsmedewerker)
 Roos Van de Cruys (beleidsmedewerker)
 Charlotte Verroens (administratief deskundige)

¹² Plaatsvervanger Wiske Jult

¹³ Plaatsvervanger Ann De Jonghe

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

CDC

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 48.632/1/V
VAN 7 SEPTEMBER 2010

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste vakantiekamer, op 29 juli 2010 door de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, verlengd tot 17 september 2010, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet "houdende instemming met de Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009", heeft het volgende advies gegeven:

Wat de elementen betreft opgesomd in artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, geeft het ontwerp geen aanleiding tot opmerkingen.

CDC

48.632/1/V

De kamer was samengesteld uit

de Heren	J. SMETS,	staatsraad, voorzitter,
	E. BREWAEYS,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
	M. RIGAUX,	assessor van de afdeling Wetgeving,
Mevrouw	M. VERSCHRAEGHEN,	toegevoegd griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. P. DEPUYDT, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

M. VERSCHRAEGHEN

J. SMETS

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. De overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen, ondertekend in Brussel op 29 mei 2009, zal volkomen gevolg hebben.

Brussel, 26 november 2010.

De minister-president van de Vlaamse Regering,
Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid,
Landbouw en Plattelandsbeleid,

Kris PEETERS

BIJLAGE:

Overeenkomst tussen de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie en Barbados
inzake de wederzijdse bevordering en bescherming van investeringen

OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE
EN
BARBADOS
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING
VAN INVESTERINGEN

**OVEREENKOMST
TUSSEN
DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE
EN
BARBADOS
INZAKE
DE WEDERZIJDSE BEVORDERING EN BESCHERMING
VAN INVESTERINGEN**

**HET KONINKRIJK BELGIË,
HET VLAAMSE GEWEST,
HET WAALSE GEWEST,
en HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST,
alsmede
HET GROOTHERTOGDOM LUXEMBURG**

en

BARBADOS

(hierna afzonderlijk te noemen “de Overeenkomstsluitende Partij” of gezamenlijk “de Overeenkomstsluitende Partijen”),

VERLANGENDE voor omvangrijke investeringen door onderdanen en ondernemingen van de ene Overeenkomstsluitende Partij gunstige voorwaarden te scheppen op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij;

ERKENNENDE dat de bevordering en wederzijdse bescherming van investeringen op grond van een internationale overeenkomst zal aanzetten tot meer individueel zakelijk initiatief en de welvaart voor de Overeenkomstsluitende Partijen zal vergroten;

ZIJN het volgende overeengekomen:

ARTIKEL 1

Begripsomschrijvingen

Voor de toepassing van deze Overeenkomst betekent de term:

(a) “ondernemingen”:

- (i) met betrekking tot Barbados, elke vennootschap, firma en vereniging die in overeenstemming met de wetgeving van Barbados is opgericht of gevormd;
- (ii) met betrekking tot België en Luxemburg, elke vennootschap, firma of vereniging die in overeenstemming met de wetgeving van het Koninkrijk België of het Groothertogdom Luxemburg is opgericht of gevormd en waarvan de maatschappelijke zetel is gevestigd op het grondgebied van het Koninkrijk België of van het Groothertogdom Luxemburg.

Voor de toepassing van deze Overeenkomst zal een onderneming die werd opgericht of gevormd in overeenstemming met de wetgeving van een van de Overeenkomstsluitende Partijen, maar die feitelijk, rechtstreeks of onrechtstreeks, wordt beheerd door onderdanen of ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij, worden beschouwd als een onderneming van deze laatste Overeenkomstsluitende Partij.

(b) “milieuwetgeving”:

de wetgeving van de Overeenkomstsluitende Partijen die van kracht is op de datum van ondertekening van deze Overeenkomst of die na deze datum werd aangenomen, of bepalingen uit die wetgeving, die in de eerste plaats gericht zijn op de bescherming van het milieu of op het voorkomen van een gevaar voor het leven of de gezondheid van mens, dier en planten, door:

- (i) het voorkomen, verminderen of beheersen van de introductie, de lozing of de emissie van verontreinigende stoffen of contaminanten;
- (ii) de controle op chemicaliën, stoffen, materialen en afvalstoffen die gevaarlijk of schadelijk zijn voor het milieu, en de verspreiding van daarmee verband houdende informatie;
- (iii) de bescherming of de instandhouding van in het wild levende dier- en plantensoorten met inbegrip van bedreigde soorten, hun habitat en de speciaal beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de Overeenkomstsluitende Partijen.

(c) “investering”:

alle soorten vermogensbestanddelen en elke rechtstreekse of onrechtstreekse inbreng in speciën, natura of diensten, die rechtstreeks of onrechtstreeks worden geïnvesteerd of geïnvesteerd.

Als investeringen in die zin gelden in het bijzonder, doch niet uitsluitend:

- (i) roerende en onroerende goederen, alsmede andere zakelijke rechten zoals hypotheken, retentierechten of pandrechten;
- (ii) aandelen, deelbewijzen en obligaties van een onderneming en alle andere vormen van deelneming in een onderneming;
- (iii) tegoeden en gelijk welke prestatie volgens overeenkomst die financiële waarde heeft; en
- (iv) intellectuele eigendomsrechten, goodwill, technische werkwijzen en knowhow;
- (v) publiekrechtelijke of contractuele concessies, waaronder die tot het opsporen, ontwikkelen, winnen of exploiteren van natuurlijke rijkdommen.

Veranderingen in de rechtsvorm waarin vermogensbestanddelen of inbreng in speciën, natura of diensten rechtstreeks of onrechtstreeks werden geïnvesteerd of geherinvesteerd doen geen afbreuk aan de omschrijving ervan als investeringen.

(d) “arbeidswetgeving”:

elke wetgeving die bij de Overeenkomstsluitende Partijen van kracht is op de datum van ondertekening van deze Overeenkomst of die na de datum van ondertekening wordt aangenomen, of bepalingen uit die wetgeving die rechtstreeks verband houden met de volgende internationaal erkende rechten van werknemers, zoals bepaald door de Internationale Arbeidsorganisatie:

- (i) het recht op vereniging;
- (ii) het recht op organisatie en collectieve onderhandeling;
- (iii) het verbod op het gebruik van enige vorm van dwang- of slavenarbeid;
- (iv) een minimumleeftijd voor de tewerkstelling van kinderen;
- (v) redelijke arbeidsomstandigheden op het gebied van minimumloon, aantal werkuren, veiligheid en gezondheid.

(e) “onderdanen”:

- (i) met betrekking tot Barbados, natuurlijke personen die volgens de wetgeving van Barbados worden beschouwd als onderdanen van Barbados;
- (ii) met betrekking tot België en Luxemburg, elk natuurlijk persoon die volgens de wetgeving van het Koninkrijk België of het Groothertogdom Luxemburg wordt beschouwd als een onderdaan van respectievelijk het Koninkrijk België of van het Groothertogdom Luxemburg.

(f) “opbrengst”:

de bedragen die een investering oplevert, en met name, doch niet uitsluitend, winst, rente, vermogensaanwas, dividenden, royalties en uitkeringen.

(g) “grondgebied”:

- (i) met betrekking tot Barbados, het grondgebied van Barbados, de territoriale zee en de exclusieve economische zone, die volgens het nationaal recht van Barbados en overeenkomstig het internationaal recht wordt beschouwd als een gebied waarin Barbados soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen;
- (ii) met betrekking tot België en Luxemburg, het grondgebied van het Koninkrijk België en het grondgebied van het Groothertogdom Luxemburg, evenals de zeegebieden, d.w.z. de gebieden op en onder zee die zich voorbij de territoriale wateren van het Koninkrijk België uitstrekken en waarin laatstgenoemde, overeenkomstig het internationaal recht, soevereine rechten en rechtsmacht uitoefent met het oog op de opsporing, de winning en het behoud van de natuurlijke rijkdommen.

ARTIKEL 2

Bevordering en bescherming van investeringen

1. Elke Overeenkomstsluitende Partij steunt en bevordert op haar grondgebied kapitaalsinvesteringen door onderdanen en ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij en laat zodanige investeringen toe in overeenstemming met haar wetgeving.
2. Alle investeringen door onderdanen of ondernemingen van een der Overeenkomstsluitende Partijen genieten te allen tijde op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij een eerlijke en rechtvaardige behandeling en een volledige bescherming en zekerheid.
3. Onder voorbehoud van maatregelen die noodzakelijk zijn voor de handhaving van de openbare orde of de openbare veiligheid, mag geen van de Overeenkomstsluitende Partijen op haar grondgebied onredelijke of discriminatoire maatregelen nemen die, in rechte of in feite, het beheer, de instandhouding, het gebruik, het genot of de liquidatie van deze investeringen op haar grondgebied door onderdanen of ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij zou kunnen belemmeren.
4. Elke Overeenkomstsluitende Partij komt alle verplichtingen na die verbonden zijn aan investeringen door onderdanen of ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij.

ARTIKEL 3

Nationale behandeling en meest begunstigde natie

1. Geen van de Overeenkomstsluitende Partijen mag op haar grondgebied investeringen of opbrengsten van onderdanen of ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij een behandeling toekennen die minder gunstig is dan de behandeling die wordt toegekend aan investeringen of opbrengsten van haar eigen onderdanen of ondernemingen of aan investeringen of opbrengsten van onderdanen of ondernemingen van een derde Staat.
2. Met betrekking tot de werking, het beheer, het onderhoud, het gebruik, het genot, de vervreemding van investeringen mag geen van de Overeenkomstsluitende Partijen onderdanen of ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij op haar grondgebied een behandeling toekennen die minder gunstig is dan de behandeling die wordt toegekend aan haar eigen onderdanen of ondernemingen of aan onderdanen of ondernemingen van een derde Staat.
3. Om twijfel uit te sluiten wordt hierbij bevestigd dat het bepaalde in de hogervermelde leden (1) en (2) van toepassing is op de bepalingen van Artikel 1 tot 15 van deze Overeenkomst.

ARTIKEL 4

Schadeloosstelling voor verliezen

Onverminderd de andere bepalingen van deze Overeenkomst wordt aan investeerders van de ene Overeenkomstsluitende Partij van wie de investeringen verliezen lijden wegens oorlog of een ander gewapend conflict, revolutie, een nationale noodtoestand of opstand op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij, door laatstgenoemde, wat de restitutie, schadevergoeding, schadeloosstelling of een andere regeling betreft, geen minder gunstige behandeling toegekend dan die welke die Overeenkomstsluitende Partij aan haar eigen investeerders of aan investeerders van de meest begunstigde natie toekent. De meest gunstige behandeling voor de betrokken investeerders krijgt de voorkeur. De overeenkomstige betalingen kunnen vrij worden overgemaakt.

ARTIKEL 5

Onteigening

1. Investerings van onderdanen of ondernemingen van een Overeenkomstsluitende Partij worden op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij niet genationaliseerd of onteigend noch worden ze anderszins onderworpen aan maatregelen die gelijk staan met nationalisatie of onteigening (hierna te noemen "ontei­gening"), tenzij deze maatregelen in het openbaar belang zijn of de nationale veiligheid of het nationaal belang van die Partij beogen.

De onteigening gebeurt op niet discriminatoire wijze en mits onmiddellijke uitkering van een passende en reële schadeloosstelling. Het bedrag van de schadeloosstelling komt overeen met de billijke marktwaarde van de onteigende investering op het tijdstip onmiddellijk voorafgaand aan de onteigening of aan de openbaarmaking van de op handen zijnde onteigening, naargelang van welke situatie zich eerder voordoet. De schadeloosstelling levert tevens rente op tegen een commerciële rentevoet tot de datum van uitkering. Ze wordt zonder onnodige vertraging uitbetaald, moet te gelde kunnen worden gemaakt en kan vrij worden overgemaakt. De onderdaan of onderneming die het voorwerp is van een onteigening kan, volgens de wet van de onteigende Overeenkomstsluitende Partij, bij een gerechtelijke of andere onafhankelijke autoriteit van de Partij, een verzoek tot onmiddellijke behandeling van zijn/haar zaak en van de waardebepaling van zijn/haar investeringen indienen, in overeenstemming met de in dit artikel genoemde beginselen.

2. Wanneer een Overeenkomstsluitende Partij de vermogensbestanddelen onteigent van een onderneming die is opgericht of gevormd overeenkomstig haar wetgeving, die zich op welk deel van haar grondgebied dan ook bevindt, en waarin onderdanen of ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij aandelen hebben, dient zij ervoor te zorgen dat de bepalingen van lid (1) van dit Artikel worden toegepast teneinde een onmiddellijke, voldoende en effectieve schadeloosstelling te waarborgen voor de investeringen van onderdanen of ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij die eigenaar zijn van deze aandelen.

ARTIKEL 6

Overmakingen

Elke Overeenkomstsluitende Partij waarborgt voor investeringen van onderdanen of ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij de vrije overmaking van hun investeringen en opbrengst, met inbegrip van alle betalingen die er verband mee houden. Alle overmakingen gebeuren zonder vertraging, in de vrij inwisselbare munt waarin het kapitaal oorspronkelijk werd geïnvesteerd of in elke andere vrij inwisselbare munt, zonder verdere onkosten dan de gebruikelijke bankkosten. Tenzij anders overeengekomen met de investeerder gebeuren alle overmakingen tegen de marktwisselkoers die op de datum van overmaking van toepassing is, overeenkomstig de geldende deviezenregeling.

ARTIKEL 7

Uitzonderingen

De bepalingen van deze Overeenkomst inzake het toekennen van een behandeling die niet minder gunstig is dan de behandeling die wordt toegekend aan de onderdanen en ondernemingen van elk van de Overeenkomstsluitende Partijen of van een derde Staat, mogen niet worden opgevat als een verplichting voor een Overeenkomstsluitende Partij om aan de onderdanen en ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij het voordeel van enige behandeling, voorkeur of voorrecht te verlenen dat voortvloeit uit:

- (a) een bestaande of toekomstige douane-unie of vrijhandelszone, gemeenschappelijke markt of enige andere vorm van regionale economische organisatie waarbij een van de Overeenkomstsluitende Partijen is aangesloten of zal aansluiten, of
- (b) elke internationale overeenkomst of regeling die geheel of hoofdzakelijk betrekking heeft op belastingzaken of elke wetgeving van het land zelf die geheel of hoofdzakelijk betrekking heeft op belastingzaken.

ARTIKEL 8

Regeling van investeringsgeschillen

1. Van elk investeringsgeschil tussen een investeerder van de ene Overeenkomstsluitende Partij en de andere Overeenkomstsluitende Partij wordt door de investeerder schriftelijk kennis gegeven aan de andere Overeenkomstsluitende Partij.

De Partijen dienen ernaar te streven geschillen in de mate van het mogelijke door onderhandeling te regelen.

2. Wanneer het geschil niet binnen drie maanden na ontvangst van de kennisgeving kan worden geregeld, wordt het, naar keuze van de investeerder, voorgelegd aan hetzij de bevoegde rechtsmacht van de Staat waar de investering werd gedaan, hetzij aan internationale arbitrage.

Elke Overeenkomstsluitende Partij geeft daartoe haar voorafgaande en onherroepelijke toestemming elk geschil aan zodanige arbitrage te onderwerpen. Deze toestemming houdt in dat beide Partijen afstand doen van het recht om de uitputting van alle nationale administratieve en rechtsmiddelen te verzoeken.

3. In geval van internationale arbitrage, wordt het geschil naar keuze van de investeerder voorgelegd aan één van de volgende instellingen:

- (a) een scheidsgerecht ad hoc, ingesteld volgens de arbitrageregels van de Commissie van de Verenigde Naties voor Internationaal Handelsrecht (U.N.C.I.T.R.A.L.) op het grondgebied van een staat die partij is bij het VN-Verdrag over de erkenning en tenuitvoerlegging van buitenlandse scheidsrechterlijke uitspraken (hierna genoemd het "Verdrag van New-York");
- (b) het Internationale Centrum voor Beslechting van Investeringsgeschillen (I.C.S.I.D.), dat is opgericht krachtens het Verdrag inzake de beslechting van geschillen met betrekking tot investeringen tussen Staten en onderdanen van andere Staten, dat op 18 maart 1965 te Washington voor ondertekening werd opengesteld;
- (c) een scheidsgerecht (bestaande uit drie scheidsmannen) dat is samengesteld
 - (i) overeenkomstig de arbitrageregels van de Internationale Kamer van Koophandel of the London Court of International Arbitration (L.C.I.A.), die het geschil onder genoemde regels zullen beslechten; en
 - (ii) op het grondgebied van een Staat die partij is bij het Verdrag van New York.

4. Geen van de bij een geschil betrokken Overeenkomstsluitende Partijen, zal in enig stadium van de arbitrageprocedure of van de uitvoering van een scheidsrechterlijke uitspraak als bezwaar of als verweer kunnen aanvoeren dat de investeerder die tegenpartij is bij het geschil, een vergoeding ter uitvoering van een verzekeringspolis of van de in Artikel 10 van deze Overeenkomst vermelde waarborg heeft ontvangen, die het geheel of een gedeelte van zijn verliezen dekt.
5. De uitspraken van het scheidsgerecht zijn onherroepelijk en bindend voor de partijen bij het geschil. Elke Overeenkomstsluitende Partij verbindt zich ertoe ze uit te voeren en na te leven overeenkomstig haar nationale wetgeving en de toepasselijke internationale overeenkomsten die van kracht zijn.

ARTIKEL 9

Geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen

1. Geschillen tussen de Overeenkomstsluitende Partijen betreffende de uitlegging of toepassing van deze Overeenkomst worden zoveel mogelijk langs diplomatieke weg beslecht.
2. Wanneer een geschil niet op die manier kan worden beslecht, wordt het op verzoek van een Overeenkomstsluitende Partij voorgelegd aan een scheidsgerecht.
3. Voornoemd scheidsgerecht wordt voor elk geval afzonderlijk op de volgende wijze samengesteld: binnen twee maanden na ontvangst van het verzoek tot arbitrage, benoemt elke Overeenkomstsluitende Partij een lid van het scheidsgerecht. Beide scheidsmannen kiezen een onderdaan van een derde Staat die, mits de twee Overeenkomstsluitende Partijen hiermee instemmen, wordt benoemd tot voorzitter van het scheidsgerecht. De voorzitter wordt benoemd binnen twee maanden na de datum waarop de twee andere leden werden benoemd.
4. Indien binnen de in lid 3 van dit Artikel vermelde termijnen, de noodzakelijke benoemingen niet werden verricht, kan elke Overeenkomstsluitende Partij, bij gebrek aan enige andere afspraak, de Voorzitter van het Internationale Gerechtshof verzoeken de noodzakelijke benoemingen te verrichten. Indien de Voorzitter onderdaan is van een van de Overeenkomstsluitende Partijen of anderszins verhinderd is bedoelde functie uit te oefenen, wordt de Vice-Voorzitter van het Internationale Gerechtshof verzocht de benoemingen te verrichten. Wanneer de Vice-Voorzitter ook een onderdaan is van een van de Overeenkomstsluitende Partijen of verhinderd is bedoelde functie uit te oefenen, wordt het lid van het Internationale Gerechtshof dat na hem het hoogst in anciënniteit is en dat geen onderdaan is van een van beide Overeenkomstsluitende Partijen, verzocht de benoemingen te verrichten.

5. Het scheidsgerecht doet uitspraak bij meerderheid van stemmen. De uitspraak is bindend voor de Overeenkomstsluitende Partijen. Elke Overeenkomstsluitende Partij draagt de kosten van de door haar benoemde scheidsman en die van haar vertegenwoordiging in de arbitrageprocedure; de kosten van de voorzitter en de overige kosten worden door beide Overeenkomstsluitende Partijen in gelijke delen gedragen. Het staat het scheidsgerecht evenwel vrij in zijn uitspraak te bepalen dat een van beide Overeenkomstsluitende Partijen een hoger aandeel in de kosten moet dragen. Deze uitspraak is bindend voor beide Overeenkomstsluitende Partijen. Het scheidsgerecht stelt zijn eigen procedureregels vast.

ARTIKEL 10

Subrogatie

Indien één van de Overeenkomstsluitende Partijen of haar aangewezen instantie een schadeloosstelling garandeert voor investeringen van haar eigen investeerders op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij en aan die investeerders uitkeringen heeft gedaan ingevolge hun schuldvorderingen krachtens deze Overeenkomst, erkent de andere Overeenkomstsluitende Partij dat de eerste Overeenkomstsluitende Partij of haar aangewezen instantie door subrogatie in de rechten en schuldvorderingen van de investeerders is getreden. De gesubrogeerde rechten of schuldvorderingen mogen de oorspronkelijke rechten of schuldvorderingen van deze investeerders niet overtreffen.

ARTIKEL 11

Milieu

1. In het besef dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft haar eigen niveau van nationale milieubescherming te bepalen en de beleidslijnen en prioriteiten ter zake van milieu en ontwikkeling vast te leggen alsmede haar milieuwetgeving dienovereenkomstig aan te nemen of te wijzigen, dient elke Overeenkomstsluitende Partij erop toe te zien dat haar wetgeving beantwoordt aan het internationaal overeengekomen niveau van milieubescherming en dient zij alles in het werk te stellen om deze wetgeving voortdurend bij te sturen.
2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale milieuwetgeving te versoepelen teneinde investeringen aan te moedigen. Elke Overeenkomstsluitende Partij dient er dan ook op toe te zien dat geen vrijstelling of enige andere afwijking van deze wetgeving wordt toegestaan en dat ook geen mogelijkheid tot vrijstelling of andere afwijking wordt geboden teneinde het doen, onderhouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied aan te moedigen.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verbintenissen die ze zijn aangegaan krachtens internationale milieu-overeenkomsten, waarmee ze hebben ingestemd. Ze zien erop toe dat de voornoemde verbintenissen ten volle worden erkend en beschermd middels hun nationale wetgeving.

ARTIKEL 12**Arbeid**

1. In het besef dat elke Overeenkomstsluitende Partij het recht heeft haar eigen nationale arbeidsnormen vast te leggen en haar arbeidswetgeving dienovereenkomstig aan te nemen of te wijzigen, dient elke Overeenkomstsluitende Partij erop toe te zien dat haar wetgeving arbeidsnormen vastlegt die in overeenstemming zijn met de internationaal erkende arbeidsnormen, als bepaald in lid (d) van Artikel 1, en dient ze deze voortdurend bij te sturen.
2. De Overeenkomstsluitende Partijen erkennen dat het niet passend is de nationale arbeidswetgeving te versoepelen teneinde investeringen aan te moedigen. Elke Overeenkomstsluitende Partij dient er dan ook op toe te zien dat geen vrijstelling of enige andere afwijking van deze wetgeving wordt toegestaan en dat ook geen mogelijkheid tot vrijstelling of andere afwijking wordt geboden teneinde het doen, onderhouden of uitbreiden van een investering op haar grondgebied aan te moedigen.
3. De Overeenkomstsluitende Partijen bevestigen andermaal de verbintenissen die ze zijn aangegaan als lid van de Internationale Arbeidsorganisatie alsmede hun verbintenissen op grond van de Verklaring van de ILO over de fundamentele beginselen en rechten met betrekking tot werk en de follow-up ervan. De Overeenkomstsluitende Partijen zien erop toe dat de arbeidsbeginselen en de internationaal erkende arbeidsnormen, als bepaald in lid (d) van Artikel 1, worden erkend en beschermd middels hun nationale wetgeving.

ARTIKEL 13**Toepassing van andere regels**

Wanneer de wettelijke bepalingen van een van de Overeenkomstsluitende Partijen dan wel verplichtingen krachtens het internationaal recht die naast deze Overeenkomst tussen de Overeenkomstsluitende Partijen bestaan of op een later tijdstip worden geregeld, algemene of specifieke regels bevat waardoor investeringen door onderdanen of ondernemingen van de andere Overeenkomstsluitende Partij aanspraak maken op een behandeling die gunstiger is dan de behandeling waarin deze Overeenkomst voorziet, dan gelden de regels die gunstiger zijn, onverminderd de bepalingen van deze Overeenkomst.

ARTIKEL 14**Toepassing van de Overeenkomst**

Deze Overeenkomst is van toepassing op alle investeringen die vóór of na de inwerkingtreding van deze overeenkomst werden gedaan door investeerders van een Overeenkomstsluitende Partij op het grondgebied van de andere Overeenkomstsluitende Partij. De bepalingen van deze Overeenkomst zijn evenwel niet van toepassing op schuldvorderingen ingevolge gebeurtenissen of verbintenissen die dateren van vóór de inwerkingtreding van deze overeenkomst.

ARTIKEL 15**Vergaderingen**

1. De vertegenwoordigers van de Overeenkomstsluitende Partijen organiseren vergaderingen met als doel:
 - (a) de tenuitvoerlegging van deze Overeenkomst te toetsen;
 - (b) informatie uit te wisselen over juridische aspecten en investeringsmogelijkheden;
 - (c) investeringsgeschillen te bespreken;
 - (d) voorstellen rond de bevordering van investeringen te formuleren; en
 - (e) andere onderwerpen die met investeringen verband houden te bestuderen.
2. Wanneer een van de Overeenkomstsluitende Partijen overleg wenst te plegen over punten uit lid 1 van dit Artikel, geeft de andere Overeenkomstsluitende Partij langs diplomatieke weg onmiddellijk een antwoord aangaande een overlegvergadering, die beurtelings in Brussel of in Bridgetown wordt georganiseerd.

ARTIKEL 16**Inwerkingtreding**

Elke Overeenkomstsluitende Partij stelt de andere Overeenkomstsluitende Partij ervan in kennis dat aan haar nationale wettelijke vereisten voor de inwerkingtreding van deze Overeenkomst is voldaan. Deze Overeenkomst treedt in werking de dag na de datum van ontvangst van de laatste kennisgeving.

ARTIKEL 17**Duur en beëindiging**

1. Deze Overeenkomst blijft van kracht gedurende een tijdvak van tien jaar. Daarna blijft zij van kracht tot twaalf maand volgend op de datum waarop elke Overeenkomstsluitende Partij de andere Overeenkomstsluitende Partij schriftelijk in kennis heeft gesteld van de beëindiging van deze Overeenkomst.
2. Ten aanzien van investeringen die vóór de datum waarop de mededeling van beëindiging van deze Overeenkomst geldt werden gedaan, blijven de bepalingen van Artikel 1 tot 15 van kracht gedurende een bijkomend tijdvak van twintig jaar vanaf de datum van beëindiging.

TEN BLIJKE WAARVAN de ondergetekende vertegenwoordigers, naar behoren gemachtigd door hun onderscheiden Regeringen, deze Overeenkomst hebben ondertekend.

GEDAAN te Brussel, op 29 mei 2009, in tweevoud in de Nederlandse, de Franse en de Engelse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek. In geval van verschil in uitlegging is de Engelse tekst doorslaggevend.

**VOOR DE BELGISCH-LUXEMBURGSE
ECONOMISCHE UNIE:**

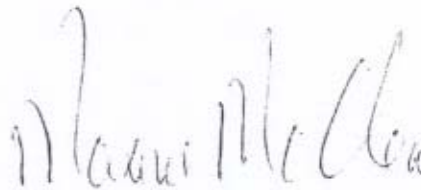
VOOR BARBADOS:

Voor het Koninkrijk
België:

Voor het Groothertogdom
Luxemburg:

Olivier CHASTEL,
Staatssecretaris
voor Buitenlandse Zaken

Maxine McCLEAN,
Minister van Buitenlandse Zake
en Buitenlandse Handel

Voor het Vlaamse Gewest:

Voor het Waalse Gewest:

A handwritten signature in black ink, consisting of several vertical strokes followed by a large, sweeping loop at the bottom.

**Voor het Brussels
Hoofdstedelijk Gewest:**

A handwritten signature in black ink, similar to the one above, with vertical strokes and a large loop at the bottom.

AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGIUM-LUXEMBOURG ECONOMIC UNION
AND
BARBADOS
FOR
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION
OF INVESTMENTS

**AGREEMENT
BETWEEN
THE BELGIUM-LUXEMBOURG ECONOMIC UNION
AND
BARBADOS
FOR
THE RECIPROCAL PROMOTION AND PROTECTION
OF INVESTMENTS**

**THE KINGDOM OF BELGIUM,
THE WALLOON REGION,
THE FLEMISH REGION,
and THE BRUSSELS-CAPITAL REGION,
as well as
THE GRAND-DUCHY OF LUXEMBOURG**

and

BARBADOS

(hereinafter individually referred to as “the Contracting Party”, or collectively referred to as “the Contracting Parties”),

DESIRING to create favourable conditions for greater investment by nationals and companies of one Contracting Party in the territory of the other Contracting Party;

RECOGNISING that the encouragement and reciprocal protection under international agreement of such investments will be conducive to the stimulation of individual business initiatives and will increase prosperity in the Contracting Parties;

HAVE AGREED as follows:

ARTICLE 1

Definitions

For the purposes of this Agreement:

(a) “companies” means:

- (i) in respect of Barbados, corporations, firms and associations incorporated or constituted under the law in force in Barbados;
- (ii) in respect of Belgium and Luxembourg, any corporation, firm or association incorporated or constituted in accordance with the legislation of the Kingdom of Belgium or the Grand-Duchy of Luxembourg and having its registered office in the territory of the Kingdom of Belgium or the Grand-Duchy of Luxembourg.

For the purposes of this Agreement, a company incorporated or constituted under the law of one Contracting Party but effectively controlled, directly or indirectly, by nationals or companies of the other Contracting Party, shall be treated as a company of the latter Contracting Party.

(b) “environmental legislation” means:

any legislation of the Contracting Parties in force at the date of the signature of this Agreement or passed after the date thereof or any provision of such legislation, the primary purpose of which is the protection of the environment, or the prevention of a danger to human, animal, or plant life or health, through:

- (i) the prevention, abatement or control of the release, discharge, or emission of pollutants or environmental contaminants;
- (ii) the control of environmentally hazardous or toxic chemicals, substances, materials and wastes, and the dissemination of information related thereto;
- (iii) the protection or conservation of wild flora or fauna, including endangered species, their habitat, and specially protected natural areas in the Contracting Party's territory.

(c) “investment” means:

every kind of asset and any contribution in cash, in kind or in services, invested or reinvested directly or indirectly and particularly, though not exclusively, includes:

- (i) movable and immovable property and any other property rights such as mortgages, liens or pledges;
- (ii) shares in and stock and debentures of a company and any other form of participation in a company;

- (iii) claims to money or to any performance under contract having a financial value; and
- (iv) intellectual property rights, goodwill, technical processes and know-how;
- (v) business concessions conferred by law or under contract, including concessions to search for, cultivate, extract or exploit natural resources.

A change in the form in which assets or contributions in cash, in kind, or in services, invested or reinvested directly or indirectly does not affect their character as investments.

(d) “labour legislation” means:

any legislation of the Contracting Parties in force at the date of the signature of this Agreement or passed after the date thereof or any provision of such legislation that purports to give effect to the following international labour standards as defined by the International Labour Organisation:

- (i) the right of association;
- (ii) the right to organise and bargain collectively;
- (iii) a prohibition on the use of any form of forced or compulsory labour;
- (iv) a minimum age for the employment of children;
- (v) acceptable conditions of work with respect to minimum wages, hours of work, and occupational safety and health.

(e) “nationals” means:

- (i) in respect of Barbados, physical persons deriving their status as Barbados nationals from the law in force in Barbados;
- (ii) in respect of Belgium and Luxembourg, any natural person who, according to the legislation of the Kingdom of Belgium or the Grand-Duchy of Luxembourg, is considered as a citizen of the Kingdom of Belgium or the Grand-Duchy of Luxembourg.

(f) “returns” means:

the amounts yielded by an investment and in particular, though not exclusively, includes profit, interest, capital gains, dividends, royalties and fees.

(g) “territory” means:

- (i) in respect of Barbados, the territory thereof, the territorial sea and the exclusive economic zone designated under the national laws of Barbados in accordance with international law as an area within which Barbados has sovereign rights and jurisdiction to explore, exploit and preserve the natural resources;

- (ii) in respect of Belgium and Luxembourg, the land territory of the Kingdom of Belgium and the land territory of the Grand-Duchy of Luxembourg, as well as the maritime areas, i.e. the marine and underwater areas which extend beyond the territorial waters of the Kingdom of Belgium upon which it exercises, in accordance with international law, its sovereign rights and its jurisdiction for the purpose of exploring, exploiting and preserving natural resources.

ARTICLE 2

Promotion and Protection of Investment

1. Each Contracting Party shall encourage and create favourable conditions for nationals or companies of the other Contracting Party to invest capital in its territory, and, subject to its right to exercise powers conferred by its laws, shall admit such capital.
2. Investments of nationals or companies of each Contracting Party shall at all times be accorded fair and equitable treatment and shall enjoy full protection and security in the territory of the other Contracting Party.
3. Except for measures required to maintain public order or public safety, neither Contracting Party shall in its territory impair, either in law or in practice, by arbitrary or discriminatory measures the management, maintenance, use, enjoyment or disposal of investments in its territory of nationals or companies of the other Contracting Party.
4. Each Contracting Party shall observe any obligation it may have entered into with regard to investments of nationals or companies of the other Contracting Party.

ARTICLE 3

National Treatment and Most-Favoured-Nation Provisions

1. Neither Contracting Party shall in its territory, subject investments or returns of nationals or companies of the other Contracting Party to treatment less favourable than that which it accords to investments or returns of its own nationals or companies or to investments or returns of nationals or companies of any Third State.
2. Neither Contracting Party shall in its territory subject nationals or companies of the other Contracting Party, as regards their management, maintenance, use, enjoyment or disposal of their investments, to treatment less favourable than that which it accords to its own nationals or companies or to nationals or companies of any Third State.

3. For the avoidance of doubt it is confirmed that the treatment provided for in paragraphs (1) and (2) above shall apply to the provisions of Articles 1 to 15 of this Agreement.

ARTICLE 4

Compensation for Losses

Without prejudice to the other provisions of this Agreement, investors of one Contracting Party whose investments suffer losses owing to war or other armed conflict, revolution, a state of national emergency or revolt in the territory of the other Contracting Party shall be granted by the latter Contracting Party a treatment, as regards restitution, indemnification, compensation or other settlement, no less favourable than that which the latter Contracting Party grants to its own investors or to the investors of the most favoured nation, whichever is more favourable to the investors concerned. Resulting payments shall be freely transferable.

ARTICLE 5

Expropriation

1. Investments of nationals or companies of either Contracting Party shall not be nationalised, expropriated or subjected to measures having effect equivalent to nationalisation or expropriation (hereinafter referred to as "expropriation") in the territory of the other Contracting Party except for a public purpose, security or national interest of that Party on a non-discriminatory basis and against prompt, adequate and effective compensation. Such compensation shall amount to the fair market value of the investment expropriated immediately before the expropriation or before the impending expropriation became public knowledge, whichever is the earlier, shall include interest at a normal commercial rate until the date of payment, shall be made without delay be effectively realizable and be freely transferable. The national or company affected shall have a right, under the law of the Contracting Party making the expropriation, to prompt review, by a judicial or other independent authority of the Party, of his or its case and of the valuation of his or its investment in accordance with the principles set out in this paragraph.
2. Where a Contracting Party expropriates the assets of a company which is incorporated or constituted under the law in force in any part of its own territory, and in which nationals or companies of the other Contracting Party own shares, it shall ensure that the provisions of paragraph (1) of this Article are applied to the extent necessary to guarantee prompt, adequate and effective compensation in respect of their investment to such nationals or companies of the other Contracting Party who are owners of those shares.

ARTICLE 6**Transfers**

Each Contracting Party shall in respect of investments guarantee to nationals or companies of the other Contracting Party the free transfer of all investments and returns including all payments relating thereto. Transfers shall be affected without delay in the convertible currency in which the capital was originally invested or in any other convertible currency with no other expenses than the usual banking cost. Unless otherwise agreed by the investor transfers shall be made at the rate of exchange applicable on the date of transfer pursuant to the exchange regulations in force.

ARTICLE 7**Exceptions**

The provisions of this Agreement relative to the grant of treatment no less favourable than that accorded to the nationals or companies of either Contracting Party or of any Third State shall not be construed so as to oblige one Contracting Party to extend to the nationals or companies of the other the benefit of any treatment, preference or privilege resulting from:

- (a) any existing or future customs union or free trade area, common market or any other form of regional economic organization to which either of the Contracting Parties is or may become a party, or
- (b) any international agreement or arrangement relating wholly or mainly to taxation or any domestic legislation relating wholly or mainly to taxation.

ARTICLE 8**Settlement of Investment Disputes**

1. Any dispute relating to an investment between an investor of one Contracting Party and the other Contracting Party shall be notified in writing by the investor to the other Contracting Party.

As far as possible, the Parties to the dispute shall endeavour to settle the dispute through amicable negotiations.

2. If the dispute cannot be settled within three months from the notification, the dispute shall be submitted, at the option of the investor, either to the competent jurisdiction of the State where the investment was made, or to international arbitration.

To this end, each Contracting Party agrees in advance and irrevocably to the settlement of any dispute by this type of arbitration. Such consent implies that both Parties waive the right to demand that all domestic administrative or judicial remedies be exhausted.

3. In the case of international arbitration, the dispute shall be submitted for settlement by arbitration to one of the hereinafter mentioned organisations, at the option of the investor:
 - (a) an ad hoc arbitral tribunal set up according to the arbitration rules laid down by the United Nations Commission on International Trade Law (U.N.C.I.T.R.A.L.) in the territory of a Contracting State to the New York Convention on the Recognition and Enforcement of Foreign Arbitral Awards (hereinafter referred to as the “New York Convention”);
 - (b) the International Centre for the Settlement of Investment Disputes (I.C.S.I.D.), set up by the Convention on the Settlement of Investment Disputes between States and Nationals of other States, opened for signature at Washington on March 18, 1965;
 - (c) an arbitral tribunal (composed of three arbitrators) established
 - (i) in accordance with the rules of arbitration of the International Chamber of Commerce or the London Court of International Arbitration (L.C.I.A) which will resolve the dispute under the said rules; and
 - (ii) in the territory of a Contracting State to the New York Convention.
4. At any stage of the arbitration proceedings or of the execution of an arbitral award, none of the Contracting Parties involved in a dispute shall be entitled to raise as an objection or as defence to claim the fact that the investor who is the opposing party in the dispute has received compensation totally or partly covering his losses pursuant to an insurance policy or to the guarantee provided for in Article 10 of this Agreement.
5. The arbitral awards shall be final and binding on the parties to the dispute. Each Contracting Party undertakes to execute and comply with the awards in accordance with its national legislation and applicable international agreements in force.

ARTICLE 9

Disputes between the Contracting Parties

1. Disputes between the Contracting Parties concerning the interpretation or application of this Agreement should, if possible, be settled through the diplomatic channel.
2. If a dispute between the Contracting Parties cannot thus be settled, it shall upon the request of either Contracting Party be submitted to an arbitral tribunal.
3. Such an arbitral tribunal shall be constituted for each individual case in the following way. Within two months of the receipt of the request for arbitration, each Contracting Party shall appoint one member of the tribunal. Those two members shall then select a national of a Third State who on approval by the two Contracting Parties shall be appointed Chairman of the tribunal. The Chairman shall be appointed within two months from the date of appointment of the other two members.

4. If within the periods specified in paragraph (3) of this Article the necessary appointments have not been made, either Contracting Party may, in the absence of any other agreement, invite the President of the International Court of Justice to make any necessary appointments. If the President is a national of either Contracting Party or if he is otherwise prevented from discharging the said function, the Vice-President shall be invited to make the necessary appointments. If the Vice-President is a national of either Contracting Party or if he too is prevented from discharging the said function, the Member of the International Court of Justice next in seniority who is not a national of either Contracting Party shall be invited to make the necessary appointments.
5. The arbitral tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be binding on both Contracting Parties. Each Contracting Party shall bear the cost of its own member of the tribunal and of its representation in the arbitral proceedings; the cost of the Chairman and the remaining costs shall be borne in equal parts by the Contracting Parties. The tribunal may, however, in its decision direct that a higher proportion of costs shall be borne by one of the two Contracting Parties, and this award shall be binding on both Contracting Parties. The tribunal shall determine its own rules of procedure.

ARTICLE 10

Subrogation

Where a Contracting Party or its designated agency has guaranteed any indemnity in respect of any investment by any of its investors in the territory of the other Contracting Party and has made payment to such investors in respect of their claims under this Agreement, the other Contracting Party agrees that the first Contracting Party or its designated agency is entitled by virtue of subrogation to exercise the rights and assert the claims of those investors. The subrogated rights or claims shall not exceed the original rights or claims of such investors.

ARTICLE 11

Environment

1. Recognising the right of each Contracting Party to establish its own levels of domestic environmental protection and environmental (development) policies and priorities, and to adopt or modify accordingly its environmental legislation, each Contracting Party shall strive to ensure that its legislation provides for internationally agreed levels of environmental protection and shall strive to continue to improve its legislation.
2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic environmental legislation. Accordingly, each Contracting Party shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from, such legislation as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in its territory of an investment.

3. The Contracting Parties reaffirm their commitments under the international environmental agreements, which they have accepted. They shall strive to ensure that such commitments are fully recognised and implemented by their domestic legislation.

ARTICLE 12

Labour

1. Recognising the right of each Contracting Party to establish its own domestic labour standards, and to adopt or modify accordingly its labour legislation, each Contracting Party shall strive to ensure that its legislation provides for labour standards consistent with the international labour standards set forth in paragraph (d) of Article 1 and shall strive to improve those standards in that light.
2. The Contracting Parties recognise that it is inappropriate to encourage investment by relaxing domestic labour legislation. Accordingly, each Contracting Party shall strive to ensure that it does not waive or otherwise derogate from, or offer to waive or otherwise derogate from, such legislation as an encouragement for the establishment, maintenance or expansion in its territory of an investment.
3. The Contracting Parties reaffirm their obligations as members of the International Labour Organisation and their commitments under the International Labour Organisation Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up. The Contracting Parties shall strive to ensure that such labour principles and the international labour standards set forth in paragraph (d) of Article 1 are recognised and protected by domestic legislation.

ARTICLE 13

Application of other Rules

If the provisions of law of either Contracting Party or obligations under international law existing at present or established hereafter between the Contracting Parties in addition to the present Agreement contain rules, whether general or specific, entitling investments by nationals or companies of the other Contracting Party to a treatment more favourable than is provided for by the present Agreement, such rules shall to the extent that they are more favourable prevail over the present Agreement.

ARTICLE 14

Scope of Application

This Agreement shall apply to all investment made before or after its entry into force by investors of either Contracting Party in the territory of the other Contracting Party. However, the provisions of this Agreement shall not apply to claims arising out of events which occurred or to claims which have been settled prior to its entry into force.

ARTICLE 15

Meetings

1. The representatives of the Contracting Parties shall hold meetings for the purpose of:
 - (a) reviewing the implementation of this Agreement;
 - (b) exchanging information about legal matters and investment opportunities;
 - (c) reviewing disputes arising out of investments;
 - (d) forwarding proposals on promotion of investment; and
 - (e) studying other issues in connection with investment.
2. Where either Contracting Party requests consultation on any matters of paragraph 1 of this Article, the other Contracting Party shall give prompt response through diplomatic channels on the consultation to be held alternately in Brussels or Bridgetown.

ARTICLE 16

Entry into Force

Each Contracting Party shall notify the other Contracting Party of the fulfilment of its internal legal procedures required for the bringing into force of this Agreement. This Agreement shall enter into force on the day following the date of receipt of the latter of the two notifications.

ARTICLE 17

Duration and Termination

1. This Agreement shall remain in force for a period of ten years. Thereafter it shall continue in force until the expiration of twelve months from the date on which either Contracting Party shall have given written notice of termination of this Agreement to the other Contracting Party.

2. In respect of investments made prior to the date when the notice of termination of this Agreement becomes effective, the provisions of Article 1 to 15 shall remain in force for a further period of twenty years from the date.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned, duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Agreement.

DONE at Brussels, on the 29th of May 2009, in two original copies, each in the French, Dutch and English languages, all texts being equally authentic. The text in the English language shall prevail in case of difference of interpretation.

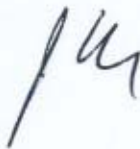
**FOR THE BELGIUM-LUXEMBOURG
ECONOMIC UNION:**

**For the Kingdom
of Belgium:**

**Olivier CHASTEL,
State Secretary
for Foreign Affairs**

**For the Grand-Duchy
of Luxembourg:**

FOR BARBADOS:

**Maxine McCLEAN,
Minister of Foreign Affairs
and Foreign Trade**

For the Walloon Region:

A handwritten signature in blue ink, consisting of several vertical strokes followed by a horizontal line and a diagonal stroke.

For the Flemish Region:

A handwritten signature in blue ink, consisting of several vertical strokes followed by a horizontal line and a diagonal stroke.

For the Brussels-Capital Region:

A handwritten signature in blue ink, consisting of several vertical strokes followed by a horizontal line and a diagonal stroke.